

Wilk i ryś w świadomości społecznej

Przez lata utrwalony konflikt w obszarze człowiek - drapieżnik, będący bezpośrednim skutkiem zbliżonej niszy ekologicznej (głównie podobnych preferencji troficznych), wpłynął na powstanie w świadomości człowieka wyjątkowo negatywnego wizerunku dużych drapieżników. Zwłaszcza wilk, odwieczny konkurent człowieka, budzący zarówno strach, poczucie zagrożenia bezpieczeństwa, jak i podziw, szacunek, doczekał się poczesnego miejsca w świadomości oraz jej zbiorowej ekspresji - kulturze.

Czy dzisiejsze społeczeństwo żyjące w dużej mierze w odległej od natury rzeczywistości technicznej ciągle jeszcze podziela zdanie przodków? Czy ciągle jeszcze funkcjonuje stereotyp „bestii”? Jak postrzega się obecnie fakt bytowania (i ochrony) drapieżników, jakie towarzyszą temu emocje? Są to pytania, na które staraliśmy się odpowiedzieć prowadząc badania socjologiczne wśród młodzieży, dotyczące właśnie wilka i rysia.

Tutaj przedstawiamy w wielkim skrócie ich wstępne wyniki. Badania prowadziliśmy zadając przypadkowym osobom przygotowany wcześniej zestaw pytań. Spytałismy 225 młodych osób w wieku do 25 lat (w tym 86 osób do 15 lat i 139 osób w wieku 16-25 lat). Oto odpowiedzi na najważniejsze pytania:

1. Czy chciał(a)by Pan(i) podczas pobytu w lesie spotkać wilka lub rysia?

TAK - 116 osób (51,5%)

NIE - 109 osób (48,5%)

2. Czy takie zwierzęta mogą być niebezpieczne?

TAK - 195 osób (86,6%)

NIE - 30 osób (13,4%)

3. Czy widział(a) Pan(i) kiedykolwiek wilka lub rysia w naturze?

TAK - 20 osób (8,8%)

NIE - 205 osób (91,2%)

4. Czy należy ograniczać liczbę drapieżników przez ich odstrzał?

TAK - 40 osób (17,8%)

NIE - 185 osób (82,2%)

5. Czy boi się Pan(i) wilków?

TAK - 135 osób (60%)

NIE - 90 osób (40%)

Wnioski

Przedstawione powyżej dane nie obrazują w pełni faktów, które dzięki badaniom stwierdziliśmy (w zestawie pytań znalazło się kilka typu opisowego oraz o charakterze uzupełniającym). Interpretacja uzyskanych danych pozwala stwierdzić, że większość ludzi, pomimo że nie miała nigdy bezpośrednich kontaktów z wilkiem bądź rysiem, boi się ich, uważa, że są niebezpieczne jednak jest zdania, że mają prawo do koegzystencji z człowiekiem i przeciwstawia się prowadzeniu redukcji ich liczebności przez odstrzał.

Rafał Kurek